

Total Pages – 4

B.A. RNLKWC-/SANS/DSE 3T/22

2022

SANSKRIT

B.A. Sixth Semester End Examination - 2022

Paper - DSE 3T

Full Marks : 60

Time : 3 hours

*The figures in the right-hand margin indicate marks.
Candidates are required to give their answers in their own
words as far as practicable.
Illustrate the answers wherever necessary.*

सर्वे प्रश्नाः संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च समाधेयाः

- A. यथाकामं दशप्रश्नाः समाधेयाः 2×10=20
1. नाट्यशास्त्रस्य रचयिता कः? नाट्यशास्त्रे कति अध्यायाः सन्ति?
  2. नाट्यशास्त्रस्य कः टीकाकारः। तस्य ग्रन्थस्य नाम किम्।
  3. रङ्गालयः कतिविधः? के च ते?

(Turn Over)

(2)

4. मर्त्यवासिनां रङ्गालयः कीदृशः भवति ?
5. भरतस्य मतानुसारेण 'रससूत्रम्' आलोचयत ।
6. बृहद्रङ्गालयस्य का असुविधा ?
7. भरतानुसारेण अलंकारः कतिविधः ?
8. योगदर्शनस्य प्रणेता कः ? योगदर्शनस्य कानि प्रमाणानि ?
9. योगदर्शने कतिपादाः सन्ति ? के च ते ?
10. चित्तस्य कति भूमयः ? काः च ताः ?
11. चित्तस्य वृत्तिः कतिविधा ?
12. योगस्य अङ्गानि कानि ?
13. का वशीकार संज्ञा ?
14. समाधिः कः ?
15. चित्तवृत्तिनिरोधे योगोक्तेः प्रथम उपायः कः ?

(3)

B. द्वयं व्याख्यात -

- (i) त्र्यस्रस्य मण्डपस्यापि संप्रवक्ष्यामिलक्षणम् ।
त्रस्रं त्रिकोणं कर्तव्यं नाट्यवेश्मप्रयोक्तृभिः ॥
- (ii) रङ्गपीठस्य पार्श्वे तु कर्तव्या मत्तवारणी ।
चतुःस्तम्भसमायुक्ता रङ्गपीठप्रमाणतः ॥
- (iii) अतः परं प्रवक्ष्यामि चतुरस्रस्य लक्षणम् ।
समन्नतस्तु कर्तव्या हस्ता द्वात्रिंशदेव तु ॥

C. द्वयं व्याख्यात -

5×2=10

- (i) योगश्चित्तवृत्तिनिरोधः ।
- (ii) अभ्यासवैराग्याभ्यां तन्निरोधः ।
- (iii) विराम - प्रत्ययाभ्यासपूर्वः संस्कारशेषोऽन्यः

(4)

D. द्वौ समाधत्त ।

10×2=20

(a) नाट्यशास्त्रस्य द्वितीयाध्यायस्य विषयवस्तु समासेन विवृणुत ।

अथवा

नाट्यमण्डपस्य निर्माणपद्धतिमालोचयत ।

(b) योगशास्त्रानुसारेण ईश्वरतत्त्वमालोचयत ।

अथवा

योगशास्त्रस्य चतुर्णां पादानां सारांशः आलोच्यताम् ।